

Rio Esperantista

Oficiala Organo de Asocio Esperantista de Rio de Janeiro

PENSO KAJ LABORO POR LA UNIVERSALA FRATECO

ALDO O. DOBLAS
Direktoro

SYLLA M. CHAVES
Sekretario

DELIO P. DE SOUZA
Administranto

JARABONO
Eksterlande — Cr\$ 30,00
BRAZILU — Cr\$ 15,00

RIO DE JANEIRO, JUNIO-JULIO 1947

Redakcio kaj Administrejo
R. das Marrecas, 19, 2.º and.
Tel. 42-5731 — C.P. 3677

Aŭ 25 Respondokuponoj

JARO I

Monata eldono

N.º 3-4

Ekzemplero — Kr\$ 1,00

NEUTRALECO

Sur neŭtrala lingva fundamento,
Komprenante unu la alian,
La popoloj faros en konsento
Unu grandan rondon familian.

Zamenhof

Feliĉe ĉiuj klubo kaj grupoj esperantistaj obeas la neŭtralecon de Brazila Ligo Esperantista, kaj enmetis rilatan paragrafon en siaj statutoj.

Statuto de B.L.E. diras en la 2^a paragrafo: "Brazila Ligo Esperantista, en la limoj permesataj de la brazila leĝaro, estas neŭtrala rilate al nacieco, raso, religio, politiko kaj sociaj demandoj". Sed ni opinias, ke estas necese, ke ni ĝuste komprenu tian neŭtralecon, kaj agu laŭ tia kompreno.

Tia neŭtraleco ne intencas malpermesi, ke ĉiu esperantisto obeu lian religion, nek estu ano de iu ajn politika partio. Tia neŭtraleco ne intencas malpermesi, ke esperantistoj alinaciaj partoprenu nian movadon, ĉar brazila movado estas parte el tutmonda movado, kaj esperantitoj, inter ni, ne havas propran naciecon, ĉar nur unu superan patrojon ni havas: Esperantujo.

Tia neŭtraleco ne malpermesas, ke ni estu tia, kia ni estas; ke ni agu tia aŭ alimaniere. Ĝi celas nur unuecon en nia movado. Ĝi celas nur, ke ni disputu en Esperantujo, pri primalgrandaj kaj primalgravaj aferoj. Ja nia unueco estas pli grava, ĉar ĝi estas la unua ŝtupo al unueco de la tuta homaro, kiam "la popoloj faros en konsento unu grandan rondon familian". Certe kiam ĉiuj homoj estos esperantistoj; kaj tiu tempo estas tre proksima.

Tamen, ni bezonas gran-

ESPERANTO-MOVADO

La nuntempa homaro vidadas unu el la plej eksterordinaraj movadoj registritaj de l' universala historio: la Esperanto-movado.

Ĉi-tiu movado, ĝisanta ĉiujn landojn, urbojn kaj vilaĝojn, solidiganta amikecojn kaj disdonanta kulturon inter la diversajn popolojn de l' mondo, sen rasa, kreda aŭ politika prijuĝo, ĉi-tiu movado tiom bonfaras por la homoj, ke hodiaŭ ĝi estas de ili plejvarme laŭdata.

La "arbaro da ekzemploj", kiun komercrilate la Esperanto-movado nin oferas, klare pruvas, ke tre utilos kaj efikos la uzado de Esperanto ĉe niaj importaj kaj eksportaj firmaoj, kiel jam okazas en la tuta Eŭropo ĉe centoj da similaj firmaoj, kiuj uzas la Zamenhofan lingvon en siaj komercaj interrilatoj.

Estas klare, ke patralingve ni povas esti komprenitaj en nia tuta grandega teritorio, kaj eĉ post la plej granda parto de niaj landlimoj, ĉar tie la parolata idiomo estas la hispana tre simila al nia portugala.

Tamen en Eŭropo okazas la kontraŭo: se oni transiru ajn nacilimon, oni trovas aliajn morojn, aliajn popolojn kaj do alian lingvon; tial Esperanto estas pli konata kaj pli uzata.

Malgraŭ tio, nia patrujo marŝas en la antaŭgvardio, inter la ĉefoj de l' movado. Inter ni la Federacia Distrikto havas la gloran ĉefi tiun movadon tiel belan, kiel utilan.

La mondo bezonas interkomprenon, bonvolon, pacon kaj fratecon; tio ĉi estas la nura politiko uzata de l' esperantistoj, kaj neniam la mondo ĝin necesis tiom, kiom nun.

Tamen la internacilingvo Esperanto ne limiĝas al komerco kaj literaturo: estas grupoj, kiuj ĝin uzas por diskoni siajn politikajn aŭ religiajn idealojn; tamen tiuj grupoj ne estas filiiĉintaj al la vera Esperanto-movado, ĉar ili kontraŭas ĝian principon: "por ĉiu popolo nur du devigataj lingvoj — la natria kaj Esperanto". La disvastigo, kiun Esperanto akiris nuntempe, ebligas tiom da progreso, ke pli baldaŭ ol oni atendas la laboroj komencitaj de Zamenhof koroniĝos per sukceso. Ĉiĉefurbe, ekzemple, ni rimarkas la promesantan kreskon de l' Esperanto-movado. Tio pruva la efikon de la metropolaj asocioj en iliaj laboroj.

dan kontrolon al ni mem, por ke ni ne tro influu la ĉiun, kaj iĝu ĝi laŭ ni. Ekzemple: katolikistoj povas ĉesti meson ĉiudimanĉe, povas okazigi meson intence je animo de mortintoj, esperantistoj aŭ ne; sed li tute ne rajtas igi la klubon okazigi meson je animo de mortinta esperantisto, same kiel spiritistoj, klubgvidanto, ne rajtas igi la klubon okazigi kunvenon por paroli al animo de esperantisto. Kial? Ĉar tio dividas la movadon. La katolikistoj ĉeeston la meson, unuakaze, sed nekatolikistoj ne, spiritistoj partoprenas la kun-

venon, sed nespirtistoj ne. Iom post iom, la klubo sin dividas, kelkaj foriĝas el ĝi, aliaj laboras solaj, kaj Esperanto-movado perdis ĉiam. Ni bezonas profiti la kunhelpon de ĉiuj laboremuloj kaj sindonemuloj. Tial ni devas surmeti Esperanton sur ĉio alia.

Tiel agante, ni povos cincero kaj konscie kanti nian himnon, kaj interalie: Nia diligenta kolegare En laboro paca ne laciĝos Ĝis la bela sono de l' homaro Por eterna ben' efektiĝos.

H. M.

O ESPERANTO

Por ARY VEIGA SANHUDO

Desde aquela historia fantástica da famosa Babel, que o homem vem procurando, em algumas arremetidas consideradas usadas, estabelecer uma lingua comum para todos os seus semelhantes. E, para termos uma idéia de quão grande esforço tem ele empregado nesta tarefa, basta que se diga como palida ilustração, que mais de duzentos idiomas já foram propostos!... Desta maneira, o problema andou bailando até ins do século passado, quando surgiu muito timidamente, grande solução: o Esperanto.

Esta lingua auxiliar artificial, apareceu num trabalho firmado sob o pseudonimo de Doktoro Esperanto (o que espera), daí o seu nome. Naquela época, precisamente naqueles dias, uma outra lingua também artificial, o Volapuck, creada pelo mosenhor Schleyer, achava-se no mais expressivo apogeu. Até essa altura, porém, muitas proposições surgiram e desapareceram, desaparecendo desapareceram. Todas as hipóteses até então ventiladas ardorosamente, foram pouco a pouco, já pelas impossibilidades que lhe eram inerentes, já pelas multiplas dificuldades apresentadas, completamente esquecidas dos mais fervorosos adeptos a uma lingua unica.

Em verdade, a questão andou parecendo praticamente irrealizavel, pois, pairava ainda no ar inumeras duvidas, desafiando o genio e talento de quantos se haviam debatido para soluçona-la. Leibnitz, o filosofo e matemático alemão, considerado "a ultima enciclopedia ambulante", foi indubitavelmente, um dos sabios que mais se preocupou com a adoção de uma lingua unica, que abrangesse todo o orbe terrestre. Por isso, os

(Continúa na 2.ª pág.)

O ESPERANTO

(Continuação da 1.ª pág.)

seus contemporaneos o cognominaram de pae da ideia de uma lingua universal. O mais interessante, é que o Volapuck, parecia estar fadado a resolver o problema, quando exatamente, demonstrou-se pelo seu primeiro Congresso, falho e de maneira impratico no falar. Foi, justamente, neste particular tão capital, que a lingua ideada pelo Dr. Lazaro Zamenhof, revelou-se singularmente superior a todas aquelas que já haviam procurado solucionar a questão. Nos primeiros momentos daquele celebre Congresso, em Boulogne-sur-Mer, no ano de 1905, esta lingua artificial do medico polonês, evidenciou-se admiravelmente pratica e facil para a conversação. Isto lhe valeu, desde logo, uma inegualavel popularização em todos os recantos do mundo. Nesta memoravel reunião, ficára, pois, demonstrado que o Esperanto, não só era possivel ser falado fluentemente, como ainda do mais pronto entendimento. Estava, como se pode verificar, virtualmente resolvida uma questão que seduzira Descartes, e mesmo o proprio e grande Aristoteles.

A primeira vista, pode-se julgar o Esperanto, como uma inovação a mais de algum genio extravagante; a verdade porém é que ele começa a resolver um magno problema para o genero humano, si considerarmos as inumeras alternativas, que em principio foram meticulosamente ventiladas pelos mais doutos sabios.

Vejam os, pois, para maiores esclarecimentos, de quanto se tem procurado estudar essa questão filologica de ambito extra continental. Eis, sem maiores pormenorizações que as necessarias, as três principais propostas mais cotadas entre os entendidos. A primeira, e esta desposada pelos filosophos e cientistas mais eminentes, fóra a indicação do Latim. Ora, esta lingua morta, é de veras difficil e complicada, como todos nós sabemos. Daí então, as mais cerradas objeções. Mas quando se lhes apresentarem a impossibilidade da lingua de Cicero tornar-se acessivel a maioria das massas; refutaram os interessados, dizendo que este idioma servira aos eruditos na Idade Media para difusão dos conhecimentos humanos. A segunda, esta visivelmente mais pratica do que a primeira, apresentava a hipótese da universalização duma lingua viva. E finalmente, a terceira, que levan-

ta a ideia genial de uma lingua auxiliar artificial. Está claro, que a primeira destas hipóteses circunscreeveu-se a um numero bastante diminuto de idealistas, e verdadeiramente, não podia ir longe immediato, inequivocas lacunas para uma ampla divulgação mundial. Uma delas, é a difficuldade natural para a aprendizagem de qualquer lingua viva, hoje conhecida. Couza, aliás, que não se verifica no Esperanto, graças a simplicidade das suas 16 regnhas, redondamente sem excepções. Ao caso da lingua viva escolhida, agrava-se ainda, o ponto de vista psicologico, de que o idioma vitorioso, sensibilizaria os animos nacionalistas das demais linguas preteridas. Isso, evidentemente, sem considerar as imensas vantagens morais e materiais que reverteriam à nação que tivesse a dita de ver o seu idioma extensivo aos outros povos. Portanto esta hipótese, por circunstancias estribadas na conveniencia humana, ficou desde logo, totalmente excluida. Depreende-se daí, que somente uma lingua independente e de simples manejo podia triunfar. Em verdade, este era o caminho aberto e exclusivo para ascensão da lingua artificial da estrela verde!

O Esperanto, é de percepção rapida, pratica e firme. Acresce ainda a seu favor, que efetivamente não se fundamenta em nenhuma lingua, e é constituido, ao mesmo tempo, de todas as linguas modernas. Nos ultimos seculos, encontrou-se realmente serias difficuldades para o estabelecimento de uma lingua comum, dado ao fato de alguns filologos sofisticos, interpretarem o aparecimento duma lingua geral, como substituto ao idioma nacional de cada país. E' muito natural que esse pensamento erroneo, tenha em principio, prejudicado essa tão louvavel ideia, solapando as bases do problema quando este mal surgira e expunha-se praticamente insolavel. Uma vez banidas semelhantes duvidas, o Esperanto, como lingua unanimemente eleita pelos espiritos mais bem intencionados, passou a funcionar no seu verdadeiro papel de lingua internacional.

Deste modo, pois, este meio de entendimento entre os homens, lado a lado com o idioma nacional de cada país, começou a agir como veiculo de aproximação e compreensão entre as mais diferentes nações.

Sem duvida alguma, esta é uma das maiores vitorias do Esperanto, pois, além de au-

xiliar independentemente o trabalho dos homens, instintivamente os confraterniza.

E' facil de verificar que o idealismo desinteressado do Esperantismo, não é uma utopia, uma vez que as suas irrefutaveis realizações, são hoje, concretos monumentos dos espiritos arrebatados pelo pensamento duma lingua auxiliar universal. Para se avaliar o esforço extraordinario destes homens, que enfileiraram-se ao estandarte da estrela verde, basta contemplar essa obra imensa que eles vêm realizando ha 60 anos. Vemos, o Esperanto, agora, com uma literatura propria completamente vitoriosa; e como se isso só não falasse bem alto, os esperantistas ainda podem referir, as suas celebradas traduções das mais notaveis obras da humanidade, como: Homero, Virgilio, Shakespeare, Dante, Goethe, etc.

Os beneficios que o Esperanto está trazendo à humanidade, e que não deixam absolutamente, o mais leve traço de duvida cetica, serão, todavia, mais objetivos, no dia em que esta nobre lingua, conseguir verter nas suas expressões cristalinas, as obras necessarias aos cursos superiores de engenharia, medicina e jurisprudencia.

A necessidade da generalização duma lingua facil como o Esperanto, é bem patente! Ficou amplamente demonstrado pelos sociologos e estadistas mais sagazes, que uma das bareiras mais profundas no entendimento das nações, reside precisamente na questão idiomatica. Ha bem pouco, naquele famoso julgamento de Nuremberg, viu-se o embaraço dos seus componentes, quando das traduções do inglês, do francês, do russo, e do alemão. Ali estava, claramente, o emaranhado e insolavel caso das interpretações linguísticas, onde as quatro linguas disputaram a clareza das ideias, sem contudo, deixar que se lhes escapassem inumeros deslizes nas expressões, ao serem traduzidas pelas demais co-irmãs. A lingua, evidentemente, é o fator mais importante como meio de intercomunicação dos nossos pensamentos e vontades. E, logicamente, exercera sempre extraordinaria-

rio poder em todas as relações humanas. Tolstoy, que cuidou atenciosamente deste magno problema, considerára a lingua de Zamenhof, a mais facil das linguas conhecidas. O seu exito tem sido tão grande desde o seu feliz aparecimento, que até o mais risinho e humorista dos homens. Mark Twain, revelou singular interesse por este idioma, que a "Academia de Ciencias de França" classificou como uma obra prima de logica e simplicidade! E, isto faz-me realmente pensar, que tinha razão o Conde de Afonso Celso, quando escreveu: "Dentro de alguns anos quem não falar nem compreender o idioma internacional, não poderá ser considerado homem culto!" Para todos os espiritos idealistas, o Esperanto encerra verdadeiramente, a chamada palpavel dos ideais de esperança de um mundo melhor e mais compreensivo. Conhecer o Esperanto, insofismavelmente, é caminhar em direção à paz!

Grava Okazontajo

La esperantistoj en la urbo Zaandam (Nederlando) rememoros post kelkaj monatoj la fondon de sia esperanto-unuiĝo "Zaandam Antaŭen" antaŭ 35 jaroj. Kaŭze de tio ili organizos imponan internacian akcepton kaj fest-kunvenon. Ni petas al la samideanoj en ĉiuj landoj, sendu viajn gratulojn al ni kaj petu informojn por eventuale ĝui dum tiu festoj la gastamecon de la Zaandam a enloĝantaro. Zaadamo estas urbo kun 40000 enloĝantoj, tute apud Amsterdam la ĉefurbo de Nederlando. Nia urbo estas la plej granda en la Zaanregio, konata pro ĝia industrio k. t. p. Nia regiono estas tipe holanda kaj oni povas ĉiun horon travivi neniam forge-seblajn momentojn. La geesperantistoj tutmondaj ne hezitu skribi al ni. Ĉio estos respondata.

Nome la komitato :

A. Hazen (komitanino)
Beukenlaan 12 Zaandam
— Nederland.

NOVAJ LI BROJ

Jus alvenis al niaj manoj du novaj verkoj eldonitaj de Portugala Eldona Rondo: "Vivo de Zola" ka "Unua vojaĝo ĉirkaŭ la mondo", de d-ro Augusteno de Silva, tradukitaj de Manuel de Freitas. Ambaŭ, interesplenaj verkoj, estas aĉeteblaj ĉe nia redakcio, kontraŭ pago de, la unua Cr\$ 15,00, kaj la dua Cr\$ 3,00, pli 10% por sendelspezoj. Mensejoj al s-ano Delio Pereira de Souza, Caixa Postal 3677.

LA SPEKTRO DE L' MILITO

ALVOKO AL ĈIUJ VIRINOJ

(El la semajna "Gazeto de Debatoj" (Jornal de Debates) de la 31a de Januaro 1947a, 3^a paĝo, Rio de Janeiro — Brazilo.)

Tradukis ALBERTO BONFIM.
Verkis BRANCA DULCINA,

Ĉiuj virinoj el la tuta mondo, kiuj atingis la grandegan gloron esti patrinoj; kiuj scias, kion tion signifas pri martirigoj, korporetoj, sinoferoj, kaj sindonemo; kiuj spertis la senliman kaj dignigan ĝojon senti tremmoviĝi en la interno de sia estaĵo la semon de nova vivo; kiuj akompanis pere de grandega sknedeĉo la evoluadon de tiu semo ĝis ĝia liberigo el ŝi aliformita en delikatan kaj sendefendan estaĵeton neekzistkapablan for de ŝia senhola ŝirmo aŭ protekto; kaj kiuj ek de tiu kulmina momenteto maldormadoj, kaj ektimoj; kiam komencis novan serion da ĉiuj virinoj, kiuj travivis ĉion tion; kiuj akuzas aŭ akuzis filojn, volas la pacon! Ili postulas kaj necesigas la pacon!

Ĉiuj virinoj konsciaj pri la utileco de sia kunlaborado por la formado de tiu Tuto, kiu nomiĝas Homaro, malamalgas la militon! Kaj iliaj spontaneaj klopodoj dum diversaj jaroj per sinsekvaj laborado kaj sinokupo, helpitaj de l' abnegacio, kiu nur al ili apartenas, nenio signifas dum la milito ekzistos. Ilia granda kompensiĝo estas krom la plezuro esti patrinoj, la justa fiereco plenumi dignesian neanstataŭeblan mision generi la homam specon.

Sed, demandas mi, kiu postsperte parolas, ĉar mi havis la honoron akuzi tri filojn: Kiucele generi ilin, ilin nutri, ilin edukati? Ĉu por ke ili estu devigotaj aliĝi en murdatojn aŭ murdatojn, hombuĉantojn aŭ buĉatojn? La homaro unuanime min respondos: Por ke ili estu honoraj ĝentiluloj, dignaj civitanoj, laŭregulaj viroj, laboremaj, utilaj kaj justaj.

Mi, do, ĝojege diros: estas tiucele ke mi ilin havis, samkiel ĉiuj aliaj patrinoj havis siajn filojn. Estas por tio, ke ni forkreis tian parteton el nia estaĵo; tiusence ni ilin edukis, konsistiginte ilian volforton kaj ilian intelekton.

Jen aperas antaŭ ni l' abomena fantomo de l' milito. Naŭza, senkompata, koleera, kiu forprenas niajn filojn el niaj brakoj, ilin fortrenante al la krimo kaj al la rui-

niĝo. Kaj ni, senpove, vidas disrompitaj frakasigi la filoj de nia juneco, la kroniĝo de nia doloro, la kialo de nia ekzistado!

Ni, per frenezaj rigardoj, ĉeestas ilian fizikan kaj moralan detruon. Tiuj, kiuj sukcesis rezisti kontraŭ la ĝenerala hekatombo, revenos kripligitaj; iuj havante la sannon detranĉita por ĉiam. aliaj portante la cerbkapablon kaj konscion tute misformigitajn, ĉar la milito sufokis ĉiujn iliajn skrupulojn kaj ilin alkutimigis al la plej kondamneblaj agoj.

Post nelonge tiu tuta junularo estos enmarĉata ĝisanimen en profunda kotejo, kies kontakto disolvos iliajn noblajn sentojn, kiujn ni patrinoj kulturis tiel entuziasme.

Tiuj junaj cerboj, kiuj ankoraŭ bezonas stimulon kaj ekzemplon el aliuloj, por ke ili sukcese daŭrigu la malfacilan vojon de l' devo kaj de l' honoro, sorbos la viruson de l' krimo kaj de l' malnoblo. La murdo ne plu ilin terurigos! Ili ne plu povas senti la abomenon de l' ŝtelo, la honon de l' insido kaj la malnoblecon de l' spionagado!

La milito, tiu abomeninda monstro, uzadas ĉiujn ilojn por ektrompi la bonfidon kaj malsperton de tiuj junuloj; ĝi ŝanĝas la nomojn de l' aferoj por endormigi iliajn sengardajn konsciojn. Se kelkiu mortigas aliulon, la tutmondo lin konsideras murdanto. Tamen se li mortigadas centojn da liaj similuloj, la milito titolas lin heroo! Laŭ la unua hipotezo la krimulo estas juĝota kaj preskaŭ ĉiam kondamnata. Sed laŭ la dua, tiu, kiu mortigadas amasmeritas ordenaĵojn, kiel premion pro lia efika detruagado!

La militon nomis la ŝtelon aneksado; la perfido kaj la insido ŝanĝis ilian sencon de malkuraĝo, elprenante la sugestan nomon taktiko; la spioneco, kiu signifas la plej malalta grado de la misuzado de l' konfido, estis premiita sub la pompa nomo Sekreta Servado!

Kia juna pensmaniero sukcesas rezisti kontraŭ tiel radikala renverso de l' ideoj kaj kontraŭ la subtila veneno el ĉiuj ĉi-tiuj sofismoj tiel lertaj kiel malutilaj?

Kial mi daŭrigus havi filon, kiuj estos aliformitaj en profesiajn murdatojn? Kiucele ni fariĝus kunkulpulinoj por tiel grandega monstreco?

Kial oni daŭrigas la faron de militoj? Ĉu por defendo de altaj idealoj, de iu nobla kaŭzo aŭ por plibonigi la vivmanieron de l' estontuloj? — Ne, ĉar la progreso neniam konstruiĝas sur malordo kaj malmoraleco!

Niaj filoj, niaj edzoj, niaj fratoj, tiel kiel niaj patroj, niaj avoj kaj ĉiuj niaj antaŭuloj aŭ posteuloj, viktimoj de l' militoj, mortis, mortas kaj mortos sencele, senmotive, buĉataj krudaĉe kvazaŭ bestaro ĉe buĉejo, satigante la malpuregajn ambiciojn kaj la privatajn interesojn de dekdono da senskrupulaj politikestroj, kiuj stariĝas kiel inciestroj kaj ne hezitas incitegi tutmondajn militojn, ĉar, havante manfortegon, sen konsideras for de l' danĝero. Ne sciante kion signifas patriotismo ili proklamiĝas naciistoj kaj volas, ke siaj patrolandoj estu pli fortaj ol la aliaj, nur por ke ili kaj iliaj intimoj povu sin kredi pli ŝirmataj.

La vera patrioto priokupiĝas pri la feliĉo de sia popolo ne estigas malordojn; ne incitas ofendiĝojn; ne persekutas aliulojn senhalte; kaj ne kreas internaciajn misaferojn.

Sed nenio el tio eniras en pripensemoj de tiuj enrad kaj krimuloj, kiuj, fidante en sia nepuneblo, ne sin reprezentas antaŭ siaj propraj ordonoj por ke oni falĉu militojn da homaj vivoj, bombardu sendefendajn urbojn, detruu malsanulejojn kaj mortigu dormantajn infanetojn!

Pro ilia senkonscio ili daŭras volante eskapi el la respondeceto, kiun alportas la milito per ĝia fatala sekvo: okazontaĵoj tragikaj, senfinaj, neimageblaj! La mizero, l' malsato kaj la malsanoj estas neeviteblaj post tiaj kaktaklismoj tre oportunaj al la disvolvigo de ĉiuj malsanemaj manifestoj, kiuj pereigas la homan organismon kaj malfortigas la estontan generacion!

Oni ne solvos la nunan porpacan problemon, per la kondamno al la mortigo kaj per la pendigado de tri aŭ kvar tiaspecajn malbonfarintojn.

akuzataj je l' abomena krimo esti farintaj la plej monstra el ĉiuj militoj, samtempe absolvante tiom da aliuloj, kiuj apartenis al la sama bando. Oni ne solvos ankaŭ la porpacan problemon per la observado de l' sama politiko de ili observita, persekutante la judojn en Palestino; per la mikado de l' grandaj nacioj en la interna politikaj aferoj de l' malgrandaj nacioj; per la trouzo de l' memforto, hombuĉante sendefendajn popolojn, kiel la nederlandhindojn, samtempe donante premiojn aŭ plenumante ĉiujn dezirojn kaj petojn netolereblan de l' venkitaj kaj perfidaj nacioj, kiuj partoprenis la militegon samflanke de la malamiko. l' homspeco kaj tiele prokrastis la solvan finiĝon ĝian, kaj pligrandnombrigis la viktimojn.

La sociaj problemoj estas tre komplikaj kaj ne povas esti solvataj de malkompetentuloj.

Tiuj ĉi estas motivoj pro kiuj la studentoj ne devas pretendi solvi aferojn, kiujn aliaj patroj kaj instruistoj, pli spertaj kaj pli interesitaj pri solvo, ne ankoraŭ sukcesis solvi.

Tio, kion ili bezonas fari tre konscia, estas klopodi lerni ĝi kaj instruiĝi, por ke estonte, kiam ili plenaĝos, estu pretaj solvi malfacilajn situaciojn, laŭ la necesaj kolekteco kaj pripensado.

Oni ne malpligrandigas in vivmultekoston rompigante la varejojn kaj estigante tumultojn. Kontraŭe! Tiu vivmultekosto nenio estas krom unu el multaj doloraj konsekvencoj de milito kaj de malordo, sub kiu la kolektiveco sufokiĝas.

Por plibonigi la vivon, estas necese antaŭ ĉio eldetru la mortigilojn. Anstataŭ ĉiujn militmaŝinojn per industriaj iloj; por ke la centoj, la miloj la milionoj da brakoj, kiuj nin malprofitas sian agadon kaj elĉerpas sian energion, preparante novan militegon, tiuj laboru por ĝenerala plibonigo, kulturante la grundon; semante, anstataŭ atomobombojn, la tritikon, kiu estas la tuthomara pano, sanigante la teron per kanalo de l' akvofluoj; fabrikante teksaĵojn, kiuj estas la tuthomara

(Daŭrigo en la 4.ª paĝo)

PALACE MÓVEIS

Exposição permanente de Móveis de fino gôsto.

P. M. RAWET & CIA. LTDA.

Praça das Nações, 184 - B ★ R. Cardoso Júnior, 506 - A
Bonsucesso RIO DE JANEIRO Ramos

EL LA TUTMONDA GAZETARO La Spektro...

(daurigo el la 3ª pago)**ESPERANTO KAJ ROTARIO**

Antaŭ kelkaj monatoj mi petis ke Esperantistaj Rotarianoj sendu al mi sian nomon por ke ni aranĝu propagandon favore al Esperanto en Rotariaj Kluboj, sed mi ricevis tre malmultajn respondojn. Mi denove petas ke ĉiu Esperantista Rotariano sendu al mi la jenan informon: nomon, klubon, klasifikon en la Rotari-klubo; C. C. Goldsmith, Sek. de I. E. L., kaj Rotariano.

(El Esperanto Internacia)

★

VINCENT AURIOL**SUBSKRIBIS PETICION POR ESPERANTO**

Inter la subskribintoj de la Petskribo por Esperanto direktota al UNO troviĝas ankaŭ la Prezidanto de la Franca Ŝtato, s-ro Vincent Auriol. Per sia subskribo la eminenta franca ŝtatviro denove dokumentas sian progressemon kaj sian komprenon por la vera bezonoj de la homaro. Imitinda ekzemplo por aliaj!

(El Heroldo de Esperanto)

★

ĈIU JAPANA INFANO LEGOS PRI LA VIVO DE ZAMENHOF

La Japana ministerio por Edukado decidis meti en la legolibron por elementaj lernejoj biografion de D-ro L. L. Zamenhof. La biografion verkis s-ano Mijake Ŝihej, de Japana Esperanto-Instituto.

Tio ŝajnas al ni la plej taŭga metodo, por konatigi jam la infanojn pri tiu granda bonfarinto de la homaro kaj pri lia verko. Tia biografio de nia majstro devus troviĝi en ĉiu elementa legolibro de la tuta mondo.

En multaj urboj de Japanujo okazis Zamenhof-festoj okaze de la datreveno de l' naskiĝo de la majstro; la

radiostacio JOAK (Tokio) disaŭdigis en tiu tago paroladon "Zamenhof kaj Esperanto" de Prof. Nishi, ĉefdirektoro de Japana Esperanto-Instituto, kaj la stacio JOBK (Osaka) disaŭdigis paroladon "Pri-D-ro Zamenhof" de D-ro Yasuda, profesoro de Osaka Imperia Universitato.

(El Heroldo de Esperanto)

★

RICEVITAJN PUBLIKAJOJNNova Sento, n° 1, marko 1947.O Espiritualista, S. Paulo, número 31, 2^a quinzena de abril de 1947.Heroldo de Esperanto, n° 7 (1066) 1 aprilo, kaj n° 8 (1067) 15 aprilo.

O Naturista, maio 1947.

Reformador, abril 1947.

Boletim Espirita, Florianopolis, n° 12, de 15-5-947, kun artikolo pri Esperanto.

LaFolio, Malmö, Suecia, aprilo 1947, organo de Klubo Esperantista de Malmö.

Esperantista Bahiano, n° 4/7, aprilo 1947, dediĉata al memoro de Castro Alves, poeto bahiana.

Ricevis kaj dankas ni la jenajn gazetojn kaj revuojn:

Reformador, n° 3, marĉo 1947, plena je artikoloj pri Esperanto, portugallingve.Tribuna Espirita, n° 28, marĉo-abril, 1947.Afrika Voĉo, n° 5, Februaro, 1947.O Espiritualista, n° 29, segunda quinzena de marĉo ĉo de 1947.

Heroldo de Esperanto, nroj. 4 (1063), 5 (1065), kaj 7 (1066). 15/2, 1/3, 15/3, kaj 1/4/1947.

kiuj enhavas interesajn informojn. Bonega gazeto, aboninda de ĉiu esperantisto.

Boletim Espirita, n° 11, Florianopolis, kiu enhavas ĉiamdaŭra kolono "Esperanto".O Naturista, Rio de Janeiro, n° 4, aprilo 1947.Nederlanda Esperantisto, Amsterdam, nroj. 2 kaj 3, 13^a de Februaro kaj 17^a Marto 1947.Laborista Esperantisto, Amsterdam, n° 4, aprilo 1947.La Folio, Malmö, Svedio, n° 3 (163), marto 1947.Montara Bulteno, Belo Horizonte, n° 2, marto 1947.Helena Esperantisto, Athinaj, Grekio, n° 141-142, Septembro/Oktobro, kaj Novembro/Decembro 1946.Renovigo, Mejiko Meksikio, n° 84, aprilo 1947.

AŬRORO, Vizovice, Ĉeĥoslovakio, nroj. 1 ĝis 5, marto-junio, ĝis februaro 1947.

Ĉiu asociano povas ilin legi en nia sidejo, kie estas je via dispono.

ŝermo; konstruante hejmojn; utiligante la transporteblecon. Ĉiuj mallevigis la batalpafilojn! Ĉiu kanono estu aliformata en plugilon, kaj la situacio tre pliboniĝos.

Oni ne bezonas esti financisto por ke oni sciu ke la pligrandigo de l' produktado malaltigas la varkostojn.

Sed la terurega vulturo de l' milito ne ankoraŭ satiĝis je homa sango kaj, el ĝia detrua furiozo, superflugas niajn kapojn starante kiel danĝera minaco kontraŭ niaj posteuloj.

Estas urĝe savi niajn filojn kaj la filojn de niaj filoj, al kiuj ni destinis la pian taskon fermi, dum la lasta momento, niajn okulojn lacigitaj de l' plorado kaj de la larmoj, kiujn ni verŝis sur monteĝojn da kadavroj.

Ni kunprenu niajn manojn, virinoj el la tuta mondo! Hieraaŭaj patrinoj, hodiaŭj patrinoj kaj morgaŭaj patrinoj, nediferencigitaj de l' kredo, de l' rasoj kaj de l' politikaj ideoj. Patrinoj en la tuta mondo, ni kune flankflanke starigu senliman rondon, kaj ĉirkaŭu en ĝi ĉiujn filojn el la tuta homaro, kaj ŝirnu ilin kontraŭ la kruela suferego de la nova milito kaj ekkriegu tre laŭte per la tuta forto de nia patrinamo dum restos al ni eĉ unu vivpiro, celante, ke la mondo aŭskultu niajn vortojn: JUSTO! FRATECO! PACO!

Carioca

Aprenda o

ESPERANTO

"SALDOS DE IMPORTAÇÃO"

OPORTUNIDADE que não se repetirá. — LIQUIDAÇÃO definitiva e total de variadíssimo «stock» de utensílios importados da: AMÉRICA, TCHECOSLOVÁQUIA, SUIÇA, etc., tais como: RELÓGIOS suíços das melhores marcas; Artigos religiosos; Finísimos cristais da TCHECOSLOVÁQUIA; Xicaras, Copos, Talheres, etc., Trusses, Colares de Pérolas e grande variedade de bijouterias SUIÇA E AMERICANA. Painéis, Chaleiras, Caldeirões, etc., de AÇO americano INOXIDÁVEL; FERRAGENS - DIVERSAS, martelos, formões, chaves de fenda, serras, cadeados, etc. — Preços de Importação.

Excepcional Condição de Venda

PEDIDOS E INFORMAÇÕES À:

AVENIDA PRESIDENTE WILSON, 198 — SALA, 204

RIO DE JANEIRO

MONATO PROGRAMO

JULIO

- 5 — Kulturkunveno je la 16,30
 7 — Kunveno de Direktoroj
 12 — Tagmanĝo, ĉe "Leiteria e Restaurante Fredileta" — Av. 13 de Maio, 48, 13ª horo
 Inaŭguro de Supera Kurso, 15ª horo
 Kulturkunveno, 16,30
 19 — Kulturkunveno
 21 — Kunveno de Direktoroj
 26 — Kulturkunveno.

SOCIALAJ NOTOJ

Dum la nuna monato festas siajn naskiĝajn datrevenojn la jenaj samideanoj:

- 3 — Leonel Boga Nogueira da Cruz
 8 — Olivio Corrêa Pinto
 14 — Ismael Gomes Braga
 15 — Ariosto Lopes Bernacchi
 25 — Oreste Almada
 27 — Sra. Julia Lobo de Souza
 29 — Haroldo Leite Pinto
 31 — José Francisco de Lima

Notoj de sekretario

La 5an de majo la direktoro ricevis la viziton de s-ano Oswaldo Leite de Moraes, prezidanto de S. Paulo Esperanta Klubo, kaj sekretario de la Organiza Komitato de la 11^a Brazila Kongreso. Laŭ propono de s-ano O. S. Lopes, portempe 1^a Sekretario, la direktoraro ne okazigis la kutiman kunvenon, kaj oni interparoladis pri la movado en S. Paulo kaj Rio.

Okazis dum la monato nur unu kunsido, je la 19^a. Ĝenerala Sekretario s-ano D. Pereira de Souza ĉeestis kaj komunikis sian decidon fini la libertempon, ĉar li jam estis ekŝiĝinta de la posteno ĉe B. L. E. Oni pritraktis la situacion de la gazeto, kaj oni decidis starigi subtenantoj, ĝis kiam ĝi havos sufiĉe da anoncantoj.

La direktoro de Instrua Fakto komunikis al la estraro la baldaŭan inaŭguron de supera kurso. Pro la malsukceso de maja ekskurso, oni decidis nenin okazigi en junio, kaj s-ano Lopes pristudu la eblecon fari balon je la fino de la monato.

LA LIBERTEMPO

Kiam mi forlasis Rion, mia plej granda deziro estis forlasi. Varmon, soifon, ŝviton, urĝon lasi malantaŭen.

La trajno ekkuris. Antaŭurboj en la taglaborfino. Post la kamparoj. La dolĉa verdo kiu ripozigas niajn okulojn kaj animojn.

Kiam ni atingis montarojn kaj de tie vidis la ekbrilon de la kariokaj lampoj en la krepusko mi sentis iomete de nostalgio.

Delonge mia granda deziro estis koni la Petropolisan Montaron. Sed nun suprenirante mi havis impreson kvazaŭ de infano al kiu oni promesas ĉevalon, kaj post donocas lignan ĉevaleton. Mia imago estis farinta la montaron ega kaj nun...

Reliefigis al miaj okuloj nigra granda monto. Ĝi min memorigis pri vartistino nigra kaj dolĉa, la plej bona persono, kiun mi jam konis. Oni neniam aŭdis riproĉojn el siaj lipoj. La plej danĝerajn situaciojn renkontis ŝi kun riĉo. La plej belajn historiojn estis ŝi kiu sciis. Falis la nokto, malbona, plena je eksalto. Kiel estis tiam boneakceptita la aŭroro finfine alvenanta!

Antaŭ ol alveni nian celon ni preterpasis lokon, kies impreson liverita de ĝi estas malofita: la ĉirkaŭvidaĵo estis granda, la ĉielspaco granda. Sur la tero ĝis kiam nia vido atingis estis montoj. Montoj bluaj, kelkaj pli altaj, aliaj pli malaltaj. La dioj ne sukcesus facile lokon pli taŭga al ili. Finfine ni alvenis al nia familio.

Kaj en la urbeto paca, pura, freŝa restis ni.

En la lasta nokto de l' pasinta jaro mi estis vekita per kanto malĝoja. Oni kantis apud la pordo. La kanto diradis pri pordo fermita kaj almozo. Post la kantistoj iris al aliaj pordoj kaj kantis la samon. Tia kanto ĵetis min en la 16^a jarcento. Ĝi ŝajnis afero de malproksima pasinto.

Pri la urbeto mi diras ke ĝi estas agrabla. Elktrika lumo tre bona, temperaturo tre milda. Ĉiunokte mi uzis kovrilon. La personoj estas tre decaj. Nenia volo ekzistas, krom tia de li respektiginda protestanta pastra moŝto. Ro-

zoj kaj heliotropioj kun la maizaro gaje beligas la kortojn. La bonodoron de la brasikoj kunigas al tiuj de la oranĝoj. La riveretoj diskrete respektplene serĉas vojojn tra la kampoj kovritaj de herboj. La ĉielo estas pale blua. Nokte venas la palaj steloj. La pluvo venas ĉiam sola. La fulmoj ne kuraĝis viziti tian sanktan loketon. Spite tio ĉio kelkfoje mi ne povis forgesi mian naskiĝvalon.

Tia valo, kiun la pastroj malbenis, la formikoj ŝategis. Laŭ la malbenintaj pastroj ĝi devus finiĝi per abundeco de formikoj. Tie la rabistoj de ĉevaloj ne satus ripozi. La inundo de l' rivero malagrabla surprizigis nin dum la nokto. Fulmoj kaj tondroj estis la ludantoj de l' vesperaj spektakloj dum la vento malbonedukite mokekriadis.

Tie, ĉiuj preferis danci ol labori. Tial la grundo ĉiam estis plugota. La rivero malhela minacanta perfidema fluadis en la fondo de l' valo. Multaj jam dronis en ĝi, sed konstante altiris aliajn. Nokte la steloj estis vglaj, gran-

daj, spitante la egan mal-lumon.

Kuŝante sub kokorabo mi ilin rigardis dum la mallakta murmuro de l' rivero lulis min. Oh! rivero, steloj, malbenita valo, mi saŭdadas vin!

Maria Angelica de Oliveira

ASSOCIAÇÃO ESPERANTISTA DO RIO DE JANEIRO

Rua das Marrecas, 19, 2° andar — Lapa

EXPEDIENTE

Presidente: diàriamente, de 19 às 21 horas; sàbados, de 15 às 18 horas.

Secretaria: diàriamente, de 18 às 20 horas, exceto sàbados, segundas, quartas, sextas-feiras e sàbados, de 15 às 18 horas.

Tesouraria: segundas e quartas-feiras, de 15 às 18, e de 19 1/2 às 21 horas.

sextas-feiras e sàbados, de 15 às 18 horas.

Biblioteca: terças-feiras, de 19 às 21 horas.

LA KORBLINDULOJ

Forlasante retorikon

kaj gramatikon,

mi volas diri la jenon:

(grandan penon!)

— eĉ la plej belaj okuloj troviĝas inter blinduloj!
 Ĉu oni dubas pri tio?

Ironio!

Trairas ŝtonvojen homo

(ve! ne gravas la nomo)

sen eĉ eta idealo,

ken kialo:

li blindiĝis propravole,
 sole!

Blindul! (malmilda vereco!)

kiu nescias la fratecon

plenglorie enhavanta

en la koro Esperanta!

LACYR SCHETTINO.

RESUMITAJ HISTORIAJ INFORMOJ PRI BRAZILIO

MULTOBLIGITA KAJ DISDONATA DE

— Asocio Esperantista de Rio de Janeiro —

— Poŝtkesto 3677 — Rio de Janeiro — Brazilo —

kontraŭ poŝtmarko Cr\$ 0,40 enlande

kaj 1 respondkupono eksterlande

CORREA DA SILVA FILHO & CIA. LTDA.

Ni akceptas reprezentadojn kaj disvendadojn

Aceitamos representações, e distribuições

KRUDMATERIALO

REPRESENTADOJ

RUA ANITA GARIBALDI, 281 — 4.º AN DAR — Cx. POSTAL: 4545 — TEL. 31246

Endereço telegráfico «ALFRE SIL» — São Paulo — Brasil

IMPORTAÇÕES

REPRESENTAÇÕES

MATÉRIAS PRIMAS

IMPORTADOJ

Niaj Kulturkunvenoj

En la tagoj 26^a de marto, 3, 10, 17 kaj 24 de majo dum la kutimaj kulturkunvenoj, gvidata de S-ano Laszlo Zinner, okazis la jenaj paroladoj kaj laŭtlejoj:

S-ano José Cosenza paroladis pri la efika uzo kaj propagando de Esp-o. La temo esti tre vigle pridiskutita kaj alparolis kelkaj s-anoj kiel Delio, Doblas kaj Zinner. Fine oni konkludis ke la "Interna Ideo" estas la plej riĉa enhavo de la Movado, tial nia sincera, sindona agado. La "Asocio" do daŭrigas sian interfratigan universalan laboradon senŝancele! S-ano O. Viana Peixoto laŭtlegis sian tradukaĵon el portugala lingvo de A. de Azevedo "La Patrino". Li estas tre agrabla parolanto. Sylla Chaves, nia juna poeto, deklamis "La Retrovo-née kiel ĉiam, sukcese. S-ano Florestan parolis pri Krestomatío de Esperanto rekomendante al ĉiuj ĝian daŭnan legadon. Fine li deklamis "La Vojon" de Zamenhof. S-ano Delio Pereira de Souza laŭtlegis sian tradukaĵon el port. lingvo, "En simiolando-n", Fablo montrante la veran signifon de l' misio de Jezuo Nazareto (Verko de Gloria Grawfrod).

S-ano L. Zinner skulptisto rakontis pri pariza artista vivo. Epizodoj el lia vivo en Parizo. S-ano Nelson P. de Souza deklamis "La Misvojo-n" Pado-dio, himno de la pesimistoj. Dediĉita al la homoj kiuj ĉiam plendas, sed nenion faras. Verkis hispana esp-isto S-ano F. Redondo.

S-ano Cedilha Netto nova kaj entuziasma esperantistino laŭtlegis sian socian kaj filozofian studon tre profunde pensitaj kaj originale esp-verkita. Ni kore gratulas ŝin! Sekve S-ano Doblas Filho laŭtlegis sian tradukaĵon la "Amo kaj Pasion", verko de Vini-cius.

Wilton Ribeiro laŭtlegis sian verkon titolita: "Rememorigo". Kiel ĉiam li provis sian lertecon pri profundaj elpensajoj! S-ano Olivio Correa Pinto laŭtlegis rakonton el "Nia Kontakto" kun titolo: "Verda Armeo".

S-ano Braz Cosenza laŭtlegis sian propran verkon kion li verkis speciale por la kulturkunveno, titolita "La pajaco de l' cirko". Vere li meritas la

plej grandan laŭdon por lia verko! Ni estas certaj ke baldaŭ li iĝos unu el la brilaj esperantistoj en Brazilo!

S-ano Nikolaŭ Blaŝkof laŭtlegis sian studon pri Historio de Brazilo kaj Vivo de Cabral. Li proponis ke la Asocio multobligu ĝin kaj propagandecce dissendu eksterlandan.

S-ano O. Peixoto laŭtlegis sian tradukon de Humberto de Campos "Letero al Malliberulo". Li havas tre interesan manieron laŭtlegi; ŝajnas, ke li mem estas la rolanto en la verko... Li eraris elektante profesion — li devis esti aktoro! Ni dankas lian konstantan kunlaboron!

Fine la malofte aperanta s-ano Othon Nunes decidis verki ion por la kulturkunveno. Li donis al lia verko la titolon "La Volo". Li nevole decidis sin — tamen laŭdinda estas lia verko kiel stilo kaj enhavo. Ke li daŭre volu kunlabori!

Venu do ĉiuj esperantistoj al niaj kutimaj kulturkunvenoj! Ke nia laboro ne estu vana! Ĉiuj sabat-vespere, je la 4ª kaj duono, Rua das Marrecas 19, 2ª etaĝo.

CASAMENTO.

Realizar-se-á no dia 19 de Julho proximo, ás 16 horas, na Matriz da Soledade, em Recife, Pernambuco, o enlace matrimonial do Sr. Victor Miniero com a Srta. Artemisa Vidal de Araujo. Os noivos receberão cumprimentos na igreja.

O enlace matrimonial da nossa distinta confrade Artemisa, Diretora do "Pernambuco Esperantista", com o nosso presado coidealista Victor Miniero, veiu encher de alegrias a grande familia esperantista brasileira e particularmente a terra bandeirante, pois que, esta ganhou uma colaboradora cem por cento fervorosa. Pelas acrisoladas virtudes que adornam seu espirito e coração no sentido de sua sincera convicção cristá e pela causa de Zamenhof, a diletta filha do nosso saudoso coidealista Odilon Vidal de Araujo, por certo angariará um vasto circulo de amizades no seio da sociedade da terra de Piratinga.

LETERPAPERON KAJ KOVERTON

Asocio disvendas leterpaperon, kun verda stelo kaj jenaj vortoj: LINGVO INTERNACIA — Sendinto..... Adreso.....

Prezo: 100 Cr\$ 18,00 — 50 Cr\$ 10,00 — 10 Cr\$ 2,00.

Kovertoj kun verda stelo kaj suba frazo: "O Esperanto é a lingua internacional, auxiliar e neutra que facilita as relações entre os povos." Samaj prezoj.

Samideanoj el internlanto bonvolu sendi pli Cr\$ 1,00 pro afranko.

POST LA SCENEJO

SYLLA CHAVES

En ĉambro de aktoro, en silento,
Kie enas ridg' de l' aŭdantar',
Regas malĝojo, ploro kaj turmento;
Lin plorigas sekreta viv'amar'.

Memoras la pereon de l' ausento,
La ĉirkaŭpremon de la klaĉetar',
Poste sekigas li larmojn per vento;
Ridante supreniras... Majstra far'!

Jen perfekta ludisto — mia koro:
Post la scenej', lin premas la doloro,
Li ĝemas, sed tuj poste, laŭ kutimo,

Sufokas ploron, kaj, se tremo ĉesas,
Iras el la kulisoj de l' animo
Vestita per rideto, kaj sukcesas.

LA DIGNO

Iun tagon, ekpromenis kune, por ĉeesti certloke-okazantan feston, la SCIENCO, la BONŜANCO, la REZIGNACIO kaj la DIGNO.

Dumvoje, diris la SCIENCO al siaj kunuloj: "Ĉar já povas okazi, amikoj, ke nia grupeto disiĝos kaj ni poste malrenkontos unu la aliajn, mi proponas, ke ni nun elektu interkonsente certan lokon por ĉiu el ni, kie ĝi tiaokaze povus esti rerenkontata de la ceteraj membroj de nia grupeto. Jen do — se ni okaze malkuniĝos, vi min retrovos en la kabineto de la maljuna kuracisto, d-ro Z., kiu estas unu el miaj malnovaj bonaj amikoj."

La BONŜANCO siavice diris: "Mi, tiaokaze, estos vin ĉiun atendanta en la luksa palaco de tiu potenculo-multmilionulo, kiun mi ĉiam akompanas kaj preskaŭ neniam forlasas."

Tiam ankaŭ la REZIGNACIO diris: "Mi estos en la malriĉa, ajn-ĝoj-manka kabano de tiu bonkora maljunulo, en kies kuneco vi min ĉiam vidas, kaj kiu, sen iu ajn plendo, vidas jam tiom da jaroj, suferegante la mizerajojn de sia kruela sorto, ĉiam humiliga kaj senkompata, kaj bedaŭregante, saŭdad-plena, la ja-sen-revenan last-foriĝon de sia neforgebla karulĉjo."

Sed rimarkinte, ke la DIGNO nenion diris, la ceteraj demandis ĝin: "Kaj vin, amiko, kie ni vin rerenkontos?"

Kaj ĝi, malĝoje mallevente la vizaĝon, al ili respondis: "Kiu perdas min, eĉ nur solfoje, tiu nenian plu min retrovos"...

RIO-ESPERANTISTA

Propriedade da A.E.R.J.
Um jornal do Rio para o mundo

Redação e administração:
R. das Marrecas, 19 - 2.º and.
Tel. 42-5731, - C. Postal 3677
Rio de Janeiro — BRASIL

Diretor responsável
Aldo O. Doblas

Redator chefe
Sylla M. Chaves

Gerente
Délio P. de Souza

EXPEDIENTE:

As importâncias referentes as assinaturas de RIO-ESPERANTISTA, deverão vir em nome do nosso gerente Delio Pereira de Souza, bem como, quaisquer quantias, Vale-Postal, cheques etc.

Este jornal dá ampla liberdade aos seus colaboradores, não se responsabilizando pelos conceitos emitidos em artigos assinados e implicitamente nas seções que tenham redatores responsáveis.

Organizaço je servo de UNIVERSALA FRATECO

La gazeto rajtigas tutan liberon al siaj kunlaborantoj kaj ĝi ne respondecas por la enmetitaj konceptoj en artikoloj subskribitaj kaj sekve, por la fakoj, kiuj havas respondecajn redaktorojn.

Carioca

Aprenda o

ESPERANTO

Esperantigis ABEL JARDIM

Esperanto e a Literatura

Sebastião Almeida Oliveira

Idioma artificial, neutro, auxiliar e internacional o Esperanto é, atualmente, um dos mais poderosos fatores para o desenvolvimento da cultura de todos os povos.

O simples fato de, com o aprendizado de uma só língua, podermos travar conhecimento com a literatura de todos os países, de um a outro polo, confere, a essa língua, posição de vanguardista dentre suas congêneres. E é esse o caso do Esperanto, idealizado como foi em 1887 por um médico polonês Zamenhof, grande idealista que viveu sempre a sonhar a fraternidade humana. E o trabalho de Lázaro Ludovico Zamenhof logrou, na qualidade de língua internacional auxiliar, levar de roldão todas as tentativas até hoje feitas de com ela competir, citando-se, entre outras, o Volapuck, e o Ido, este de autoria do sábio francês Louis de Beaufront. Assim, humana dúvida temos de que vantajosamente se plantará dentro em breve seu mais sério antagonista moderno o "Basic English" lançado recentemente pelo Prof. Ogden, catedrático da Universidade de Cambridge e que contém um vocabulário reduzido a 850 palavras. Críticas severas contra este produzidas levam-nos a considerá-lo fracassado em sua tentativa de transformar-se em idioma universal, tentativa que ganhou terreno ultimamente com a vitória das armas anglo-saxônicas.

Somos, aliás, daqueles que nutrem as melhores simpatias pelos insulares de John Bull e seus descendentes americanos, tendo na melhor conta sua linguagem que dia a dia mais se propaga por todos os recantos do mundo graças à sua influência política, econômica em todos os continentes. Tratando-se, porém, de língua nacional, a serviço de poderosas nações como os Estados Unidos, Inglaterra e seus Domínios, fatalmente conterà em seu arcabouço germens em do regionalismo e imperialismo que todos os povos livres repudiam, repelindo, à "outrance", a fraternidade que deve ser apanágio de tentativa dessa natureza. Demais a mais, "Basic" outra coisa não é, que, a deturpa-

ção pura e simples do nobre idioma de Shakespeare.

Convenhamos, portanto, que só uma língua artificial e neutra poderá resolver o problema da inter-comunicação dos povos, ideal que o Esperanto resolve a contento.

Outro ponto que merece nossa atenção é que sendo o Esperanto veículo poderoso para o ingresso na literatura, nas ciências e nas artes de outros povos deverá tornar-se máximo fator de intercâmbio civilizador e cultural em futuro não remoto. Possibilidades ilimitadas vislumbramos na troca de correspondência entre todas as nações de um e outro hemisfério, resultando, desse comércio humano, novas amizades e maior interesse artístico, tendo, como corolário, a volta do idealismo a este conturbado planeta, agora que estamos no limiar da era atômica onde as distâncias serão reduzidas ao mínimo.

Do ponto de vista estritamente literário tem o Esperanto imensas possibilidades. Com meio século de existência foi traduzido das diferentes línguas do universo, tão preciosa quanto curiosa literatura, em prosa e verso. Foi escrita em "internacia lingvo", bastando-se referir, entre outras: "Preter la vivo", de Julio Baghy; "Jarmiloj Pasas", de Harfker; "Homoj sur la Tero", de Stellan Engholm; "Interpopola Konduko", de Edmundo Privat, etc. Qualquer esperantista pode hoje compulsar, em sua língua, a "Divina Comédia", de Dante; "Hamleto", de Shakespeare; "Ifigênia em Taurida", de Goethe; "Os salteadores", de Schiller; "O Revisor", de Gogol; "Marta", de Elisa Orzesko; "A Revelação", de Arishma, "A Bíblia", e ainda mais de quinze mil volumes, a partir das obras de Homero aos modernos como Stefan Zweig, Wells, Remarque, Papini e Selma Langerlof.

Falando o Esperanto, seremos compreendidos por todos os povos da Terra, Sua gramática que consta de dezesseis regras somente, sem exceção alguma, poderá ser aprendida numa hora. Com predicados assim favoráveis deve o Esperanto merecer a mais franca simpatia de todo o escritor que se preza, como linguagem ideal de cultura e de fraternidade.

O TRABALHO DOS MOÇOS

A. S. VARÃO

E' lei natural, que dentro da vida tudo se renova obedecendo aos naturais e variados processos de evolução dos seres e cousas que enchem o Universo infinito. Ninguém de bom senso e de boa fé poderá negar essa verdade e fugir a satisfazer-lhe as imperiosas exigências. Se tudo evolue, se transforma e progride, não é lícito fugir, por má vontade ou negligência, aos naturais desígnios das leis da evolução.

Mas, é comum em todos os tempos, em todos os lugares e em todos os ramos da atividade humana, os iniciadores, os velhos do ofício, olharem com menosprezo àqueles que, por razões maiores, os substituirão no futuro, considerando-os, quase sempre inespertos e incapazes. Esquecem-se porém os conservadores do passado, amigos de si mesmos, como guardiões de sua própria história, de que, aos moços, a essas crianças julgadas inespertas e levianas, cabe por lei natural realizar aquilo que eles por falta de tempo e mesmo por incapacidade não puderam realizar. Se o mundo está evoluindo, o que ninguém pode negar, é lógico e concludente que os nossos descendentes não de fazer mais e melhor do que nós e estes a quem passamos o cédro não de se render à mesma lógica perante as futuras gerações, que saberão por observações próprias aproveitar as experiências e exemplos dos antepassados.

Reconhecendo esta grande verdade a Associação Esperantista do Rio de Janeiro tem dado todo o seu apoio aos jovens esperantistas, de quem tem recebido, como recompensa, uma considerável dose de rejuvenecedoras energias, acentuado fator de progresso emprestado pela inteligência, pela vivacidade e pelo entusiasmo desses amigos da causa do entendimento e da fraternidade entre os povos.

E' com regosio, portanto, que felicitamos aos moços vanguardeiros do movimento esperantista, de quem muito temos recebido e de quem tudo esperamos e com essas felicitações, que são as mais sinceras, dizemos-lhes cheio de esperança: — **Tomai em vossas mãos a Verda Stelo**, e, não importa esqueçais as tradições e as rotinas, mas que o Esperanto seja conduzido com coragem e com fé, de acôrdo com o progresso de cada geração.

ALMENAU RIDETU

Knabo manĝema

Dommastrino: — Ĉu vi ŝatas kokojn?

Knabo: — Jes, sinjorino, bonvole donu al mi pecegon, ĉar mia patrino ĉiam diras ke ne estas bona kutimo peti alian pecon.

Ekzameno de okuloj

Kuracisto: — Kiom da literoj vi povas legi sur tiu afiŝo?

Malsanulo: — Kie estas la afiŝo?

Pentraĵo

— Ĉu vi scias, pri kió mi estas pripensanta?

— Ne, kio estas?

— Donaci pentraĵon farita de mi al iu bonfarasocio.

— Tre bone, kial vi ne sendas ĝin al blindulejo?

Jaluza edzino

Geedzoj estis vizitanta aliajn geedzojn amikaj. Ili trinkis teon kaj interbabilis, kaj la vizitanta edzino demandis: — Kie estas la bela servistino?

Domastro diras: — Ĉu vi volas pli da teo?

— Ne, dankon, mi volas scii, kie iris mia edzo.

NEK SANKTA TOMASO

En la Franca Akademio, inter la Senmortuloj, post monoklekto por filantropiaĵo, estis rimarkite, ke mankis unu vozito valoranta unu oran "ludovikon". Oni tuj suspektis pri nekontribuo de certa akademiano famkonate avara. Tamen li asertis esti kotizinta; tiel vigle li parolis, ke la kolektanto finfine diris: "Bone. Mi ne vidis, sed mi kredas." Kaj Fontenelle, finigante la diskuton: "Tamen mi vidis, sed mi ne kredas..."

S A Ĝ E C O

En la libro "Famaj Vivoj" Plutarko rakontas, ke Pirho tre ŝatis militi, male de sia sekretario Cineaso, kiu malmis la militojn. Ĉtiu iam demandis al la fama militisto:

— Se la Dioj permesus, ke ni konkerus Romon, kion ni farus post tiu mirinda venko?

— Post ilia malvenko — respondis la reĝo — nek la barbaroj nek la grekoj estus sufiĉe fortaj por rezisti kontraŭ ni.

— Kaj poste?

— Ni konkerus Sicilion, Libion, Kartagon...

— Kaj poste?

— Poste ni ekripozos.

— Tamen, Sinjoro — rebatis Cineaso — ni povas fari tion ek de nun, sen maraĵ transiroj, sangverŝo, plorigoj kaj malfeliĉoj...

DR. BRAZ CONSENZA

CONTRATOS, REGISTRO DE MARCAS E PATENTES

INVENTARIOS, PERICIAS COMERCIAIS ETC.

RUA SILVA JARDIM, 43 — 1.º andar sala 4 — Tel. 22-4900

Rio Esperantista

Orgão oficial da A.E.R.J.

PENSAMENTO E TRABALHO PELA FRATERNIDADE UNIVERSAL

Diretor
ALDO O. DOBLAS

Redator-Chefe
SYLLA M. CHAVES

P. Gerente
DELIO P. DE SOUZA

Assinaturas:
Brasil - Cr\$ 15,00
Exterior - Cr\$ 30,00

Edição mensal

Redação e administração
R. das Marrecas, 19, 2.º and.
Tel.: 42-5731 — C. P. 3677

Ou 25 Coupon resposta ANO I Rio de Janeiro, Junho-Julho de 1947 N.º 3-4 Avulso Cr\$ 1,00

Campanha pró Rio Esperantista

A fim de intensificar a divulgação deste órgão e, consequentemente, a do Esperanto, a Direção deste jornal convida os associados da A.E.R.J. e faz ciente a todos, que elaborou um PLANO DE AÇÃO, cujo desenvolvimento dependerá dos membros daquela entidade, em seu maior numero e se possível na sua totalidade.

As diretrizes elaboradas desde que seguidas pelos executores do Plano em questão, com persistência e dedicação, virá, não só, atender de forma satisfatória as elevadas despesas que o nosso "RIO ESPERANTISTA" acarreta, como também a de satisfazer a finalidade acima expressa.

O progresso economico do aludido periodico, virá, ainda, contribuir de forma expressiva na campanha esperantizadora encetada pela entidade esperantista da Rua das Marrecas, e ainda concorrer para o engrandecimento do patrimonio da referida Associação, como também do seu órgão oficial. Temos em mira, como idealistas que somos, apenas o objetivo de proporcionar aos esperantistas daqui e do exterior, um jornal capaz de satisfazer aos mais exigentes leitores e adeptos da lingua e da causa de Zamenhof, e sobretudo conquistarmos para o "Esperantomovado" novas e crescentes forças, que virão se juntar as nossas, na forma de novos membros do quadro social da A.E.R.J.

"RIO ESPERANTISTA" muito poderá promover em proveito da "interna ideo", porém é necessario que todos colaborem na sua difusão, no seu programa de ação e sobretudo na sua economia, para que ele possa cumprir fiel e criteriosamente os sagrados deveres de órgão difusor do Esperanto no seio da familia carioca.

O plano em questão, que constará de uma distribuição de encargos e obedecerá às seguintes normas: Primeiro: Cada associado receberá o exemplar de "RIO ESPERANTISTA" a que tem direito e mais 5 exemplares, cujo encargo é vende-los, promovendo desta maneira, a sua difusão e progresso. Segundo: Outro setor importante e de significativo valor na vida de qualquer periodico, são as assinaturas. Elas marcam no indice do seu número a importancia e o aceiteamento da publicação. Podemos dizer que elas se assemelham a um termometro de agrado. Portanto, faz-se necessario angariar o maior número possível de assinaturas para o nosso periodico, quer entre esperantistas daqui como do exterior, como também entre as relações de amizades dos associados, constituindo este trabalho outro encargo do plano. Terceiro: No setor comercial, propriamente dito, isto é, a corretagem de materia paga (anúncios) está o progresso economico de qualquer em-

presa jornalística, e neste setor o associado poderá auxiliar o seu jornal, obtendo certas vantagens, isto é, aliando o util ao agradável, pois em toda a materia paga conseguida pelos associados, sairá a comissão já estipulada em 30 e 40%.

Sabemos que os esperantistas trabalham com afinco e desinteresse em se tratando do Esperanto, porém, a confecção de um jornal por pequeno e modesto que seja, acarreta uma serie de despesas inadiáveis de edição para edição. No entanto essas despesas poderão ser convenientemente solvidas com a propria renda do jornal, prodigalizando ainda as comissões estabelecidas acima. Esta diretriz é outra parte do plano a ser desenvolvido.

Quarta: A direção deste jornal, necessita ainda de cinco associados que disponham no mínimo de quatro (4) horas semanais, para sob sua orientação trabalharem na concretização do plano em questão, e, para que isto se realize contamos com a colaboração dos senhores associados nos mistéres expostos. A dedicação devotada, pelos associados, à causa esperantista, estamos certos, fará, de cada um, um ativo agente de "RIO ESPERANTISTA", no campo das atividades produtivas do Plano traçado. E' certo que encontrarão, a principio, algumas dificuldades, que inteligentemente saberão resolver, mesmo porque, não existem obstaculos intransponíveis, quando se vai para a luta munido da força de vontade que sabemos existir em nosso meio, acrescentamos ainda, que, para cada labirinto existe um fio de Ariadne. Não visa e nem espera lucros pecuniarios a Direção deste jornal, queremos, isto sim, cumprir a finalidade expressa em seu programa e para que assim aconteça, necessitamos do apoio de todos. Queremos fazer jús à confiança em nós depositada,

NOVA SENTO

Conta o movimento esperantista brasileiro, com mais um órgão difusor em circulação. De parabens, pois, estão os denodados batalhadores da "interna ideo", pelo aparecimento de mais este facho de luz que vem iluminar a rota do Esperanto, já por si luminosa.

A nável entidade esperantista de Uberlandia pode se vangloriar de ter nascido victoriosa, pois, o seu órgão oficial "Nova Sento" se encarregará de difundir o Esperanto, não somente nesse belo rincão mineiro, mas sim, no Brasil todo. "Nova Sento" se revela no seu artigo de apresentação, como capaz de realizar grandes conquistas para o movimento esperantista de Uberlandia como também para o brasileiro. Expressa o seu diretor com profundo conhecimento de causa, com a sadia linguagem que só os esperantistas sabem empregar. "Nova Sento" está fadado ao mais fulgurante sucesso, já pela sua apresentação, já pelo ideal que tão bem difunde. "Nova Sento" apresentou em seu primeiro número, além do brilhante artigo de seu Diretor, farta materia de interesse geral. A perfeita paginação, artigos criteriosamente escolhidos, a bela e bôa impressão em verde, vêm demonstrar ainda o bom gosto dos que ali emprestam suas atividades e particularmente do seu Diretor, Sr. Adair Peres Carvalho.

BONA KOREKTRIMEDO

Liszt havis grandan bonfamen inter la virinoj, ĉar li sciis ĉarmi ilin per sia rafinita ĝentileco. Iam dum luksa balo, la granda ĵetonisto estis iom maldiskrete okulgwanta la nudajn ŝultrojn de sinjorino. Ekrimarkinte, ŝi rugigis. Kaj la muzikmajstro senhezite: "Ne ofendiĝu, Sinjorino. Mi estis nur senĉanta la flugilojn, ĉar vi estas vera anĝelo!"

pelos nossos "samideanoj" e por isso os convocamos ao trabalho e confiantes que não se negarão a participar do nosso empreendimento, cujo principal interesse é o de melhor confeccionar o nosso "RIO ESPERANTISTA", brindando seus inúmeros leitores com as agradáveis surpresas dos melhoramentos nele introduzidos. O Plano que virá resolver definitivamente a marcha triunfal do nosso jornal, aí está. E cremos não ser de difícil concretização, levando em consideração as bôas relações de amizade que só aos esperantistas é dado o poder de conquistar e conservar.

DR. ADOLPHO STAERKE

Livre docente da Universidade do Brasil
Clínica de senhoras

Residência: RUA BELA S. LUIZ, 68
Tel. 48-5892

Consultório: R. ASSEMBLEIA, 58-1.º
Tel. 42-3835

INDUSTRIAS « ACLIT »

Artefatos de: Aclit, Bakelite, Galalite, Polisterine e Metaes

R. BRAULIO CORDEIRO, 189 — Tel. 49-3930
End. Telegráfico: «Aclit» — Rio de Janeiro